

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlášené: 13.04.1946

Časová verzia predpisu účinná od: 20.04.1946

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

62.

Vládní nařízení

ze dne 19. března 1946

o opatřeních proti rakovině bramborů (*Synchytrium endobioticum*).

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona ze dne 2. července 1924, č. 165 Sb., o ochraně výroby rostlinné:

HLAVA I.

§ 1.

(1) Pěstitel neb držitel bramborů jest povinen hlásiti každý případ rakoviny bramborů (*Synchytrium endobioticum* - v dalším jen „rakovina“) nebo podezření z jejího výskytu místnímu národnímu výboru, v jehož obvodu byly brambory vypěstovány anebo uloženy; hlášení budiž učiněno do 24 hodin po zjištění rakoviny nebo vzniku podezření.

(2) Místní národní výbor jest povinen neprodleně hlásiti každý případ rakoviny nebo podezření z jejího výskytu příslušnému výzkumnému ústavu (§ 2); v hlášení nutno přesně udati adresu pěstitele nebo držitele bramborů, katastrální číslo a výměru zamořeného nebo podezřelého pozemku, po případě místo, kde jsou brambory uloženy.

(3) Pěstitel nebo držitel bramborů nakažených nebo podezřelých z rakoviny jest povinen dodat místnímu národnímu výboru na jeho vyzvání ihned vzorek, který místní národní výbor uloží do bezpečného obalu a odešle neprodleně k bezplatnému přezkoušení příslušnému výzkumnému ústavu (§ 2).

(4) Nakažené nebo podezřelé brambory nesmějí býti přemístěny až do dalšího rozhodnutí (§ 4 a násl.); místní národní výbor je povinen přísně dozíratí na dodržování tohoto ustanovení.

§ 2.

Odborným dozorem na zachovávání ustanovení zákona č. 165/1924 Sb., pokud jde o opatření proti rakovině, se pověřují tyto výzkumné ústavy:

- a) pro zemi Českou: Ústav pro ochranu rostlin státních výzkumných ústavů zemědělských v Praze,
- b) pro zemi Moravskoslezskou: Ústav pro ochranu rostlin zemských výzkumných ústavů zemědělských v Brně;
- c) pro Slovensko: Fytopathologický ústav státních výzkumných ústavů zemědělských v Bratislavě a v Košicích (v dalším textu „výzkumné ústavy“).

§ 3.

(1) Orgány výzkumných ústavů jsou za účelem zjištění zdravotního stavu bramborů oprávněny konati prohlídky pozemků a zásob bramborů v hospodářských budovách, skladištích a prodejnách bramborů u zemědělců a v obchodě nebo i bramborů v přepravě jakéhokoli druhu a bráti podle potřeby vzorky k dalšímu vyšetřování. Za železniční a poštovní přepravy může se tak státi jen po dohodě se železniční stanicí, po případě s poštovním úřadem; výkon prohlídky, vzetí vzorku a rozhodnutí kontrolního orgánu o tom, jak má býti dále naloženo se zásilkou, musí kontrolní orgán poznamenati v nákladním listě, po případě v poštovní průvodce.

(2) Orgány výzkumných ústavů, konající prohlídky pozemků a zásob bramborů v hospodářských budovách, skladištích a prodejnách, jsou oprávněny i v těchto případech bráti podle potřeby přiměřené vzorky bramborů nebo jiných podezřelých plodin k dalšímu vyšetřování.

(3) Prohlídky v budovách, skladištích a prodejnách se mohou díti pouze v mezích ústavního zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 293 Sb., o ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního.

(4) K prohlídce budiž v každém případě přizván vlastník pozemku, budovy, skladiště nebo prodejny, a jde-li o brambory v přepravě, dopravovatel nebo jeho zástupce. Prohlídka se omezí na zjištění okolností, jichž znalost vzhledem k jejím účelům je nezbytná.

§ 4.

(1) Nejistí-li výzkumný ústav prozkoumáním vzorku rakovinu, sdělí to do 24 hodin po obdržení vzorku místnímu národnímu výboru, který uvědomí ihned zájemce s upozorněním, že může s brambory volně nakládati.

(2) Zjistí-li výzkumný ústav prozkoumáním vzorku rakovinu a jde-li o prvý případ rakoviny v katastru obce, sdělí to do 24 hodin po obdržení vzorku ministerstvu zemědělství, na Slovensku také pověřenectvu pro zemědělství a pozemkovou reformu, a okresnímu a místnímu národnímu výboru.

§ 5.

(1) Místní národní výbor vyhlásí do 24 hodin způsobem v místě obvyklým zjištění rakoviny v obci a označí též jméno pěstitele bramborů nakažených rakovinou, dále katastrální číslo a po případě bližší v místě obvyklé označení zamořeného pozemku.

(2) Místní národní výbor předvolá zároveň pěstitele bramborů nakažených rakovinou a zjistí protokolárně původ použité sadby nebo předvolá držitele a zjistí pěstitele; je-li v tomto případě pěstitel z téže obce, předvolá ho ihned a zjistí původ sadby. Získal-li držitel brambory od pěstitele nebo držitele z jiné obce, uvede to místní národní výbor v zápise, jehož opis zašle neprodleně výzkumnému ústavu. Pocházela-li sadba z území zamořeného rakovinou, avšak z pozemku, o kterém nebylo dosud známo, že je zamořen rakovinou, oznámí to výzkumný ústav ihned příslušnému místnímu národnímu výboru, aby provedl opatření podle odstavce 1.

(3) Místní národní výbor je povinen vésti o zamořených pozemcích přesný seznam podle katastrálních čísel, na Slovensku podle potřeby i podle jiných identifikačních dat. U jednotlivých pozemků budiž uvedeno i jejich místní označení (odstavec 1), mají-li takové. Seznam jest veřejný.

(4) Výzkumný ústav a kontrolní orgán (§ 3, odst. 2) vede seznam zamořených pozemků ve své oblasti. Výzkumný ústav zašle ministerstvům zemědělství, výživy, vnitřního a zahraničního obchodu, na Slovensku též pověřenectvům pro zemědělství a pozemkovou reformu, pro výživu a

zásobování a pro průmysl a obchod, každoročně v měsíci lednu seznam obcí i pozemků nově zamořených v uplynulém roce.

§ 6.

(1) Na návrh výzkumného ústavu prohlásí příslušný okresní národní výbor obec nebo její část tak, jak ji vymezí výzkumný ústav, který rakovinu zjistil, za území zamořené rakovinou bramborů. Z tohoto zamořeného území nesmějí býti vyváženy mimo obec žádné brambory; z ostatního území obce se mohou brambory vyvážeti jen na zvláštní povolení, které vydává v zemích České a Moravskoslezské ministerstvo zemědělství, na Slovensku pověřenectvo pro zemědělství a pozemkovou reformu, po slyšení příslušného výzkumného ústavu. Do zahraničí se nesmějí z takové obce vyvážeti žádné brambory.

(2) Ministerstvo zemědělství v zemích České a Moravskoslezské a pověřenectvo pro zemědělství a pozemkovou reformu na Slovensku mohou zakázati na pozemku zamořeném rakovinou na určitou dobu pěstování bramborů a jiných lilkovitých rostlin a naříditi, je-li to nezbytné, též desinfekci půdy, zatravnění zamořeného pozemku nebo i jiná opatření k zabránění šíření se rakoviny.

(3) Přesahuje-li náklad na tato opatření obvyklý náklad na vzdělávání pozemků, může býti k tomu účelu poskytnut přiměřený příspěvek ze státních prostředků (§ 8).

(4) Provedené opatření vyhlásí okresní národní výbor neprodleně a sdělí je jednak příslušným železničním stanicím a poštovním úřadům a je-li třeba i celním úřadům a oddělením finanční stráže, jednak sousedním okresním národním výborům k vyhlášení; o provedeném opatření podá zprávu zemskému národnímu výboru, ministerstvům zemědělství, výživy, vnitřního a zahraničního obchodu, na Slovensku též pověřenectvům pro zemědělství a pozemkovou reformu, pro výživu a zásobování a pro průmysl a obchod, a příslušnému výzkumnému ústavu.

§ 7.

Zjistí-li výzkumný ústav nový případ rakoviny v území již zamořeném, oznámí to místnímu národnímu výboru, aby provedl opatření podle § 5.

§ 8.

(1) Výdaje spojené s potíráním rakoviny a se zabraňováním jejího šíření se hradí ze státní pokladny. Do státní pokladny se odvádějí příspěvky z každého metrického centu uznané sadby bramborové a z každého metrického centu ze zahraničí dovezených sadbových bramborů.

(2) Výši příspěvku a způsob jeho vybírání stanoví nejvyšší úřad cenový v dohodě s ministerstvy zemědělství a financí, pokud jde o Slovensko též v dohodě s příslušnými pověřenectvy, a vyhlásí je v Úředním listě republiky Československé.

§ 9.

(1) Sklizeně bramborů ze zamořeného pozemku nesmí býti použito k sadbě ani ve vlastním, ani v cizím hospodářství a nesmí býti zeizena ani k jinému účelu. Bramborů vzdorujících rakovině, sklizených ze zamořeného pozemku, smí býti použito k sázení, avšak jen na pozemcích zamořených rakovinou. Bramborů ze zamořeného pozemku smí býti použito ke krmení jen tehdy, jsou-li dobře uvařené.

(2) Odpadky bramborů (slupky, nahnilé hlízy, nať, hlína a pod.), sklizených z pozemku zamořeného rakovinou, musí býti zničeny spálením nebo zakopáním na témže pozemku do takové hloubky, aby nad odpadky bramborů byla vrstva půdy silná nejméně 3/4 m. Bramborové natě nesmí býti použito k hnojení luk, krmení dobytka a pod.

(3) Vlastníci, pachtýři nebo jiní uživatelé pozemků zamořených rakovinou, po případě osoby za správu odpovědné, nesmějí zcizovati pro potřebu jiného hospodářství chlévskou mrvu a močůvku.

(4) Sklepy a jiné místnosti a místa, jichž bylo použito k uschování bramborů rakovinou nakažených, nářadí, jehož bylo použito k obdělání zamořených pozemků, a všechny předměty, které byly v přímém styku se zamořeným pozemkem nebo s nakaženými brambory, musí být před dalším použitím desinfikovány vhodným způsobem, který určí v zemích České a Moravskoslezské ministerstvo zemědělství v dohodě s ministerstvem zdravotnictví, na Slovensku též v dohodě s pověřenectvy pro zemědělství a pozemkovou reformu a pro zdravotnictví, vyhláškou v Úředním listě republiky Československé.

(5) Počínajíc rokem 1948 lze pěstovati v Československé republice jen odrůdy bramborů vzdorující rakovině. Ministerstvo zemědělství může v dohodě s ministerstvem výživy v odůvodněných případech povolití jednak výjimky, jednak může pro území vyžadující zvýšené ochrany stanovití vyhláškou v Úředním listě republiky Československé i dřívější povinnost pěstovati vzdorné odrůdy brambor.

(6) Za brambory vzdorující rakovině se považují jen odrůdy, vyhlášené jako takové ministerstvem zemědělství v Úředním listě republiky Československé.

(7) K uznání sadby bramborové lze zásadně přihlašovati pouze odrůdy bramborů vzdorující rakovině. Ministerstvo zemědělství může v odůvodněných případech na přechodnou dobu povolití výjimky.

(8) V územích, prohlášených za zamořená rakovinou nelze uznati bramborovou sadbu. Ministerstvo zemědělství může povolití výjimky, je-li sadba určena jen pro území, které bylo prohlášeno za zamořené rakovinou; z tohoto území nesmí býtí sadba vyvážena. Taková sadba nesmí býtí množena na pozemku, na němž byla zjištěna rakovina.

HLAVA II.

§ 10.

(1) Zakazuje se dovážeti ze zahraničí brambory rakovinou nakažené nebo z rakoviny podezřelé, dále části a odpadky takových bramborů, jakož i pytle, koše, bedny a jiné obaly nebo předměty, které byly v přímém styku s nakaženými nebo podezřelými pozemky nebo brambory; tento zákaz se vztahuje také na pohraniční styk.

(2) Dovoz bramborů ze států, v nichž byla zjištěna rakovina, je dovolen jen po splnění podmínek, které vyhlásí ministerstvo zemědělství v dohodě s ministerstvem výživy a po slyšení výzkumných ústavů v Úředním listě republiky Československé.

(3) Každá vozová nebo kusová zásilka bramborů ze zahraničí musí býtí doprovázena fytopathologickým osvědčením, vydaným oficiálním fytopathologickým ústavem vývozního státu, v němž se potvrzuje, že dovezené brambory jsou prosty rakoviny a že pocházejí z obce, v níž nebyla dosud zjištěna rakovina. Brambory smějí býtí dopravovány jen v nových, dosud neupotřebených obalech.

(4) Dovezené brambory budou podrobeny fytopathologické prohlídce v pohraniční stanici, v pohraničním styku v sídle nejbližšího celního úřadu. Fytopathologickou prohlídku provádějí orgány výzkumných ústavů.

(5) Celní úřad odmítne celně projednati zásilky zahraničních bramborů, které nejsou doprovázeny fytopathologickým osvědčením.

(6) Dojití zásilek zahraničních bramborů, opatřených předepsaným fytopathologickým osvědčením, hlásí staniční nebo poštovní úřad ihned telegraficky příslušnému výzkumnému ústavu a příjemci na útraty příjemcovy.

(7) Zásilky bramborů o váze nad 50 kg směji býti projednávány jen pohraničními celními úřady, vyhlášenými v Úředním listě republiky Československé podle § 16, zásilky o váze 50 kg a menší též vnitrozemskými celními úřady, zřízenými v sídle výzkumných ústavů.

(8) Výzkumný úřad vyšle neprodleně, nejdéle do 24 hodin po dojití zprávy, svůj orgán k celnímu úřadu, který zjistí v přítomnosti celního úředníka a železničního nebo poštovního orgánu, jsou-li dovážené brambory prosty rakoviny; k tomu účelu dá kontrolní orgán vyjmouti na útraty oprávněného příkazce při nákladových kusech namátkou nejvýše 10% dovážených bramborů. Kontrolní orgán je oprávněn pro další zjišťování v laboratořích odebrati bezplatně přiměřený počet hlíz a případně též vzorek hlíny.

(9) Je-li podle protokolárního dobrozdání orgánu výzkumného ústavu důvodné podezření, že předepsaný obsah fytopathologického osvědčení o zásilce zahraničních bramborů neodpovídá skutečnosti, nebo nevyhovuje-li podle tohoto dobrozdání osvědčení předpisům, odmítne celní úřad projednání zásilku zahraničních bramborů a poznamená to v nákladním listě, po případě v poštovní průvodce.

(10) Prohlásí-li kontrolní orgán výzkumného ústavu protokolárně, že zjistil prohlídkou bramborů rakovinu, nebo že zjistil, že bylo použito starých obalů, odmítne celní úřad projednání zásilky a poznamená to v nákladním listě, po případě v poštovní průvodce.

(11) Celní úřad odmítne podle protokolárního prohlášení kontrolního orgánu celně projednání zásilky bramborů též v případě důvodného podezření, že jsou nakaženy rakovinou, a to na tak dlouho, než kontrolní orgán zjistí dalším šetřením nezávadnost zásilky a dá prostřednictvím výzkumného ústavu souhlas k celnímu projednání.

(12) O výsledku prohlídky sepíše kontrolní orgán protokol a poznamená na celních dokladech a v nákladním listě výsledek kontroly, a to: „Není námitek proti celnímu projednání“ nebo „Nesmí býti celně projednáno, ježto ...“ a uvede důvod, datum prohlídky, podepíše se a připojí razítko ústavu.

§ 11.

V pohraničním styku je dovoleno bez fytopathologického osvědčení a prohlídky dovézti ze států, v nichž byla zjištěna rakovina (§ 10, odst. 2), osobám trvale usedlým v Československé republice sklizeň bramborů z pozemků, na nichž sami hospodaří, a osobám trvale usedlým v zahraničí brambory k sázení na pozemcích, na nichž hospodaří na území Československé republiky, a to v době, kterou stanoví jednotlivé celní úřady pro obce, o něž podle místních poměrů jde. Domácí zájemci musí předložiti celnímu úřadu průkaz o ploše osázené brambory a zahraniční zájemci průkaz o ploše určené k sázení.

§ 12.

Průvoz zahraničních bramborů se povoluje jen, přepravuje-li se zásilka přímým mezinárodním nákladním listem z cizozemské odesílací stanice až do stanice určené cizího státu v zaplombovaném, dobře uzavřeném a nepoškozeném voze nebo v zaplombovaných a nepoškozených obalech.

§ 13.

(1) Vývoz bramborů ze zamořené obce do zahraničí je zakázán.

(2) Výzkumným ústavům přísluší, aby vydávaly fytopathologická osvědčení o vyvážených bramborech, nebo aby prováděly fytopathologické prohlídky jich v těch případech, kde zahraniční státy při dovozu bramborů požadují taková osvědčení nebo takové prohlídky; opis osvědčení a záznam o prohlídce provedené v zemích České a Moravskoslezské musí být neprodleně zaslán ministerstvu zemědělství a pokud jde o prohlídky provedené na Slovensku, pověřenectvu pro zemědělství a pozemkovou reformu.

(3) Výzkumný ústav je povinen vésti o vydaných osvědčeních a provedených prohlídkách přesné záznamy ve zvláštní knize.

§ 14.

Zpětný dovoz vyvezených bramborů se nepovažuje za dovoz podle tohoto nařízení jen tehdy, zůstane-li úřední plomba vozu nebo nákladových kusů neporušena.

§ 15.

(1) Fytopathologická kontrola se provede na náklad příjemce zahraničních bramborů; výše náhrady může být paušalisována ministerstvem zemědělství podle dovezeného množství bramborů; příslušné sazby budou vyhlášeny v Úředním listě republiky Československé.

(2) Celní úřad smí propustit zásilku bramborů do volného oběhu teprve tehdy, když oprávněný příkazce mu prokáže, že zapravil výzkumnému ústavu náhradu za fytopathologickou kontrolu a železniční nebo poštovní správě hotové výdaje spojené s fytopathologickou prohlídkou.

§ 16.

Ministerstvo financí určí na návrh ministerstva zemědělství učiněný, pokud jde o Slovensko, po dohodě s pověřenectvem pro zemědělství a pozemkovou reformu, pohraniční celní úřady, přes něž mohou být dováženy zásilky bramborů nad 50 kg, a vyhlásí je v Úředním listě republiky Československé.

HLAVA III.**§ 17.**

Vládní nařízení ze dne 17. července 1925, č. 167 Sb., o opatřeních proti rakovině bramborů (*Synchytrium endobioticum*), se zrušuje; zároveň se zrušuje použitelnost vládních nařízení ze dne 22. února 1940, č. 133 Sb., ze dne 6. března 1941, č. 227 Sb., a ze dne 17. září 1942, č. 334 Sb., kterými se doplňuje a mění vládní nařízení č. 167/1925 Sb., jakož i použitelnost všech dalších předpisů z doby nesvobody, vydaných o věcech upravených tímto vládním nařízením.

§ 18.

Toto nařízení nabývá účinnosti 7. dne po vyhlášení; provede je ministr zemědělství v dohodě se zúčastněnými ministry.

Fierlinger v. r.

Dr. Stránský v. r.

Široký v. r.

Ursíny v. r.

gen. Svoboda v. r.

Dr. Ripka v. r.

Nosek v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Drtina v. r.

Laušman v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Pietor v. r.

gen. Hasal v. r.

Dr. Šoltész v. r.

Dr. Procházka v. r.

Majer v. r.

Dr. Clementis v. r.

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

